

upoznati i čuvati (Državni arhiv u Mantovi); Povijesna istraživanja, obavijesna sredstva u čitaonici Arhiva i Vodič talijanskih arhiva (Državni arhiv u Tarantu).

Izložbe: Strašni potres koji se dogodio 11. siječnja 1693. (Državni arhiv u Kataniji); Arhivi za povijest Italije (Državni arhiv u Foggi); Arhivsko gradivo (Državni arhiv u Forliju – područna sekcija u Ceseni); Francesco II. Burbonski. Sjećanje na jednog kralja povodom stogodišnjice smrti (Državni arhiv u Napulju).

Svakako da je, uz već navedene rubrike, najzanimljivija šesta, koja tretira kretanje gradiva odnosno novoprimitljeno gradivo, depozite, darovanja i dr.

Na kraju, na 20 nepaginiranih stranica drugačije boje, navedene su publikacije talijanskih državnih arhiva sa svim relevantnim bibliografskim podacima te s navedenom cijenom i podatkom o eventualnoj rasprodanosti. Ovo je uobičajeni dodatak časopisu, a treba reći da nisu navedena samo nova izdanja.

Jakov Jelinčić

RASSEGNA DEGLI ARCHIVI DI STATO, god. LV, Rim, sv. 2-3, svibanj/prosinac 1995, str. 245-534

I ovaj broj časopisa razdijeljen je na više rubrika: Saopćenja; Kronike; Vijesti i komentari; Dokumentacija; Aktivnost arhiva; Prikazi i recenzije; Primitljene knjige; Normativne odredbe; Regionalno zakonodavstvo; Vijesti iz zakonodavstva.

Iz praktičnih razloga osvrnut ćemo se detaljnije na prvo saopćenje, koje je pod naslovom "Novo sjedište Državnog arhiva u Firenci" (*La nuova sede dell'Archivio di Stato di Firenze*) napisao Claudio Lamioni. Rad je obogaćen fotografijama eksterijera i interijera te shemama zgrade. U uvodu časopisa navodi se da se od ovog broja započinje s objavljivanjem serije saopćenja posvećenih temi arhivskih zgrada odnosno njihovim strukturama, kao mjestu čuvanja dokumentacije. Uz ostale uzore u saopćenjima o toj temi, urednik se osvrće i na časopis *Atlanti Centra* za profesionalne i tehničke probleme u arhivima iz Maribora.

Zanimljivo je da se o tom "novom" zdanju u Firenci piše sedam godina nakon što je zgrada puštena u uporabu, kroz koje su se vrijeme mogle uočiti i njene prednosti. Novo arhivsko zdanje po autorovim riječima "čini neku vrstu otoka između arterija gustog cestovnog prometa". Povoljna situacija za arhitekta bila je u činjenici što je zgrada smještena na prostoru koji obiluje građevinama nastalima u razdoblju od 13. do 20. st., pa su arhitekti imali slobodne ruke. Autor, uz već spomenutu konstataciju o "otoku", govori i o činjenici da se "brojne gradske i izvangradske prometne linije doslovce sijeku u neposrednoj blizini zgrade te omogućavaju lakšu komunikaciju sa svakom točkom u gradu". Nema sumnje da ovakav

smještaj arhiva ima svoje prednosti, ali smo sigurni da se svi arhivski stručnjaci ne bi složili s tvrdnjom, da je idealno rješenje smještaja arhivskog objekta na tako gusto naseljenom i prometnom području.

Spremišta nove zgrade osigurana su protupožarnim i protuprovalnim sustavom te specijalnim klima uređajima. Zgrada je osigurana tako, da do požara u spremištima može doći samo teoretski. Osigurana je također i jakim gromobranom. Police u spremištu su klasične, maksimalne visine od 2,10 m, što olakšava manipuliranje gradivom bez uporabe ljestava ili drugih pomoćnih sredstava, a to je dodatni element sigurnosti za osoblje. Spremišta su također opskrbljena i niskim policama visine 1 m i dubine 30 cm, čija je namjena dvojaka: za odlaganje arhivskoga gradiva i mogućnost za njegovu obradu odnosno pregledavanje. Za mape i ostalo gradivo nestandardnih veličina postoje specijalni ormari. Naravno, sve su police i ormari načinjeni od nekorodirajućih kovina potrebne čvrstoće, kako se ne bi savijali pod teretom gradiva. Klima uređaji omogućuju održavanje idealne temperature u radnim prostorima i spremištima, u kojima se npr. vlažnost može održavati na 40-60%. Osim radnih i spremišnih prostora zgrada ima čitaonicu s mikročitačima, dvoranu za predavanja sa simultanim prevođenjem te laboratorije za mikrofilmiranje i restauriranje. Da bismo barem približno dobili uvid u veličinu kompleksa, spomenimo samo činjenicu da laboratorij za mikrofilmiranje ima tri tamne komore, tri dvorane za snimanje te spremišta ukupne površine od 1.170 m.

Sve u svemu čini se da bi bilo zanimljivo u cijelosti prevesti ovaj prikaz, ali bi u tom slučaju bila nužna pomoć stručnjaka raznih profila, jer neke riječi strogo tehničke prirode ne možemo naći u rječnicima.

U ovoj su rubrici objavljena još tri rada od kojih bi se samo jedan mogao pribrojiti čisto arhivskim temama – "Centralni organi vlasti obitelji Este u modenskom razdoblju" (*Gli organi centrali del governo estense nel periodo modenese*).

U rubrici *Kronike* nalazimo izvješća o sedam savjetovanja ili seminara, održanih od 22. rujna 1994. do 9. rujna 1995. godine.

Rubrika *Vijesti*, uz ostalo, donosi zanimljiv opis restauratorskog zahvata na "Velikoj Bibliji" (*Biblia Magna*), vlasništvu Državnog arhiva u Torinu.

I u ovom broju objavljuju se izvješća arhiva o sređivanju i inventariziranju arhivskih fondova, ali i opet većim dijelom o izložbama, predavanjima i savjetovanjima. Navode se također, kao i u prethodnom broju, gostovanja pojedinih arhivskih djelatnika na raznim arhivističkim i drugim simpozijima i savjetovanjima u Italiji i u inozemstvu.

U rubrici *Prikazi i recenzije* prikazano je odnosno recenzirano dvadesetak knjiga, uglavnom tiskanih u Italiji. Riječ je, u pravilu, o povijesnim temama, rjeđe o

inventarima, ali svakako treba naglasiti da se radi o djelima pisanima uglavnom na temelju arhivskoga gradiva što se čuva u talijanskim arhivima.

Normativne odredbe su zanimljiva rubrika, jer donosi isključivo propise koji se odnose na arhive i arhivsko gradivo.

Na kraju, prije priloga o publikacijama, na 23 nepaginirane stranice nalazi se kazalo radova odnosno tema objavljenih u časopisu *Rassegna* za 1995. godinu, tj. u br. LV/1 i LV/2-3.

Jakov Jelinčić

SODOBNI ARHIVI '96 (MODERN ARCHIVES '96), sv. XVIII, Maribor, ožujak 1996, 182 str. (12 str. sažetaka)

U razdoblju od 18. do 19. ožujka 1996. godine održano je u Radencima u Sloveniji 18. savjetovanje "Sodobni arhivi '96". Na Savjetovanje je pristiglo 26 referata iz sedam zemalja: Slovenije, Austrije, Francuske, Hrvatske, Italije, Izraela i USA. Radovi su objavljeni na slovenskom, hrvatskom, engleskom, njemačkom i francuskom jeziku u časopisu *Sodobni arhivi '96*, sv. XVIII. Referati pisani na engleskom, njemačkom i francuskom jeziku u cijelosti su prevedeni i objavljeni i na slovenskom jeziku. Kako dio autora nije bio u mogućnosti dostaviti svoje radove na vrijeme, pročitali su ih na kraju Savjetovanja kao koreferate. Riječ je o tri autora iz Slovenije i Bosne i Hercegovine.

Referati su bili tematski vrlo raznoliki – od arhivskih prostora i opreme, preko fizičke zaštite arhivskoga gradiva i školovanja kadrova, do novih medija u arhivima.

Uvodni referat pod naslovom *Bez arhiva se ne može* ("Brez arhivov ne gre") održao je P.P. Klasinc, predsjednik Organizacijskog odbora ovoga Savjetovanja. Iznio je suvremene probleme slovenske arhivistike. Posebno je istaknuo pravni problem zaštite i korištenja arhivskog gradiva u svjetlu ispravljanja ranijih pogrešaka, poput nacionalizacije, nenaplaćenih ratnih šteta iz II. svjetskog rata i sl. Upozorio je na pravilno uvođenje i korištenje suvremenih informacijskih tehnologija te na potrebu sudjelovanja u radu međunarodnih tijela koja se bave arhivskom teorijom i praksom.

Šest je radova bilo posvećeno arhivskim zgradama i njihovoj opremi. Zbog zanimljivosti referata, a i zbog činjenice da Hrvatski državni arhiv upravo preuređuje staru zgradu NSB-a za potrebe arhiva, opisat ćemo ukratko sadržaje svih radova.

Dr. A. Polajnar sa Strojarskog fakulteta u Mariboru, u članku *Polazne točke u određivanju zahtjeva pri izvedbi arhivskih prostora* ("Izhodišča za določanje zahtev pri izvedbi arhivskih prostorov"), govori o potrebi izrade koncepta sigurnosti rada u